

*pár
kroků
vpřed*

Příběh o Caminu,
setkání a cestě k sobě

**GRAEME SIMSION
ANNE BUISTOVÁ**

MLADÁ FRONTA

Pár kroků vpřed

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.mf.cz

www.e-reading.cz

www.palmknihy.cz

MLADÁ FRONTA

Graeme Simsion, Anne Buistová

Pár kroků vpřed – e-kniha

Copyright © Mladá fronta, a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

GRAEME SIMSION
ANNE BUISTOVÁ

pár
kroků
vpřed

Příběh o Caminu,
setkání a cestě k sobě

MLADÁ FRONTA

*Tuto knihu inspirovali ti, kdo s námi putovali,
ti, kdo nás přijali s otevřenou náručí,
i ti, kdo se starají o Camino a jeho značení.
Věříme, že se náš román stane inspirací i dalším,
aby se neváhali vydat na vlastní pouť.*

Přeložila Jana Jašová

TWO STEPS FORWARD

Copyright © 2017 Graeme Simsion & Anne Buist

First published in Australia by the Text Publishing Company, Melbourne, 2017

Translation © Jana Jašová, 2018

Cover Art Copyright © 2017 by Harlequin Books S.A.

Cover art used by arrangement with Harlequin Books S.A. ® and ™ are trademarks owned by Harlequin Books S.A. or its affiliated companies, used under license.

ISBN 978-80-204-4837-8 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-204-5058-6 (ePDF)

ISBN 978-80-204-5057-9 (ePUB)

ISBN 978-80-204-5059-3 (Mobi)

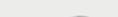
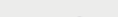
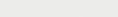
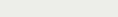
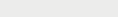
*„Někdy je čas odejít,
i když zrovna nemáte kam.“*

TENNESSEE WILLIAMS
(v překladu Milana Lukeše)

*„Střední věk je chvíle,
kdy stanete na vrcholku žebříku
a zjistíte, že byl opřený o špatnou zed’.“*

JOSEPH CAMPBELL

- Chemin de Cluny
- Jakobsweg
- Chemin du Puy
- Camino del Norte
- Camino Primitivo
- Camino del San Salvador
- Camino Francés
- Maartenova počáteční trasa
- Bernhardova počáteční trasa

Biskajský záliv

ŠPANĚLSKO

• Paříž

FRANCIE

Ženeva

Lyon

• Bordeaux

daye
daia)

• Toulouse

Montpellier

Marseille

Středozemní moře

Barcelona

Cluny

Tramayes

La Bénisson Dieu

St-Jean-St-Maurice-sur-Loire

Pommiers

Montverdun

Montbrison

Montarcher

Les Écharmeaux

Le Cergne

St-Privat-d'Allier

Saugues

Le-Puy-en-Velay

St-Alban-sur-Limagnole

Nasbinals

St-Chély-d'Aubrac

Corn

Conques

Figeac

Estaing

Cahors

Condom

Moissac

Lectoure

Aire-sur-l'Adour

Navarrenx

Ostabat

St-Jean-Pied-de-Port

Osud na sebe vzal podobu stříbrné mušle za výkladem starožitnictví ve středověkém francouzském městečku Cluny. Ležela tam jako miska vroubkováním dolů, jako by čekala na Botticelliho Venuši a lákala ji ke zrození barevnými kamínky lemuujícími bílou glazuru. Kdovíproč mě to k ní přitahovalo.

Snad ke mně vesmír vyslal vzkaz, ale těžko říct, když moje hlava ještě pořád vězela v jiném časovém pásmu. Od chvíle, kdy jsem naposledy vykročila ze svého bytu v Los Angeles, jsem byla na cestě už čtyřicet hodin a necítila vůbec nic. Patrně jsem byla pořád v šoku.

Mezinárodní letiště L. A.: „Jen jedno zavazadlo?“ Ano – a v něm veškeré mé pozemské jmění, až na tři banánovky s dokumenty a vzpomínkami, které jsem nechala svým dcerám.

Letiště Charlese de Gaulla: protivný úředník, který se mě snažil vzít na řadu dřív než ženu v burce přede mnou. Mým protestům nerozuměl, což byla klika, protože ji potom poslal do fronty cestujících s pasy Evropské unie. Tahle řada postupovala mnohem rychleji než fronta pro jiné státní příslušníky, kam nadirigoval mě.

Mladý imigrační úředník se vytasil s dokonalou britskou angličtinou. „Na dovolenou?“ A když jsem mu podala pas, přešel do té americké: „Relax?“

„Oui.“ Odpověď stejně dobrá jako každá jiná.

„Kde budete bydlet?“

„*Avec une amie à Cluny.*“ U Camille, kterou jsem neviděla čtvrt století. A má to být výlet, na který mě lákala od doby, kdy jsme spolu bydlely na koleji v St. Louis. Keith tuhle výpravu třikrát zrušil.

Mladík se nad mou školáckou francouzštinou pousmál. „Vaše vízum platí na devadesát dní, a to výhradně pro kontinentální Evropu. Vyprší 13. května. Zdržovat se zde po tomto datu by bylo

nezákonné.“ Jenže já nic takového nemám v plánu. Už jsem si zabukovala zpáteční letenku, za měsíc. Budu ráda, pokud do té doby vůbec nějak vyjdu.

Cesta vlakem z letiště do centra Paříže. Paříž. Navzdory všemu, co se stalo, jsem cítila vzrušení nad tím, že uvidím Monetovy obrazy v Musée d'Orsay, nechám se pohlit expoizicemi v Centre Pompidou a dám si kávu na Montmartru, kde budu skicovat elegantní Francouzky.

Stanice metra Cluny – La Sorbonne: „Tohle není Cluny, které hledáte. Tu adresu musíte hledat v Burgundsku. Není to daleko, slabé dvě hodinky rychlovlakem TGV. Poblíž Mâconu.“

Gare de Lyon: „Sto čtyřicet sedm eur.“ To si snad děláte srandu. „Obyčejným vlakem je to mnohem levnější, ale musela byste na jiné nádraží.“

Takže Paříž-Bercy: „Cesta potrvá čtyři hodiny a devatenáct minut, pak musíte přesehnout na autobus. Sto třicet pět eur. Ne, jenom za vlak.“

Než jsem dorazila do městečka Cluny čtyři sta kilometrů na jihovýchod od Paříže, téměř v půli cesty do Itálie, bělavé zimní slunce už zapadalo a světlo pouličních lamp kolem sebe v drobném mrhnutí vytvářelo svatozáře. Dostala jsem se na místo jedině díky laskavosti neznámých lidí, kteří si mě předávali od přepážky k přepážce a potom na stanici autobusu jako štafetu. Třeba si tím vylepšili karmu.

Táhla jsem za sebou kufr a sledovala šipky do centra. Jedno z koleček rachotilo z posledních sil a já doufala, že za kamarádčíným komplikovaným popisem cesty se ve skutečnosti skrývá snadný a kratičký přesun. Ostatně mobil jsem odhlásila společně s vodou a elektřinou.

Ocitla jsem se na hlavním náměstí, obklopeném z jedné strany majestátním opatstvím, z druhé polorozpadlými hradbami.

Vtom se z jedné hospůdky vyhrnula parta mladých, skoro samí chlapci a jedna dívka. Měli na sobě dlouhé šedé pláště zdobené ručně malovanými vzory. Zvláště dívka upoutala mou pozornost. Oděvní

výtvarnice na jejím plášti odvedla nápaditý výkon, když se inspirovala jásavou paletou japonského *anime*.

Podařilo se mi vykókat *excusez-moi*, než mě francouzština nadobro zradila. „Studujete umění?“

„Ne, design,“ odpověděla anglicky.

Ukázala jsem jim papírek od Camille. Napsala tam francouzsky „z náměstí se dej rovně“, jenom už nedodala, kterým směrem.

„Když my to tady moc neznáme,“ omlouval se jeden z mladíků. „Lepší bude zeptat se v obchodě.“

A tak jsem se ocitla před starožitnictvím, které jsem si nejdřív spletla s řeznictvím, což měla na svědomí černá litinová husa na dveřích. K tomuhle ptačímu druhu jsem odjakživa chovala náklonnost. Drží se v hejnu, stará se o druhé a uzavírá partnerství na celý život. Taký je symbolem putování – jako by tenhle výlet měla být pouť za bohémskou spolubydlící z koleje.

A pak jsem spatřila tu mušli. Její vábení bylo silné, byť trochu znepokojivé. Nedávné události ve mně probudily pochyby, jestli jsem na frekvenci, kterou vesmír vysílá do éteru, vůbec vyladěná. A když mi znenadání dopřál tak jasnou zprávu, připadalo mi moudřejší ji neoslyšet.

Drkotala jsem kufříkem po schodech krámku.

Upravený padesátník s úzkým knírkem vyloudil na sevřených ústech úsměv. „*Bonjour, madame.*“

„*Bonjour, monsieur.* Ach... tohle,“ ukázala jsem. „*S'il vous plaît.*“

„*Madame* je Američanka?“

„Ano.“ Copak se to na mně hned pozná?

Podal mi přívěsek ve tvaru mušle, a sotva jsem ho držela v dlani, zase se přihlásilo to zabrnění – jeden z těch pocitů, na jaké se v klíčových životních chvílích spoléhám. Vycítila jsem, že tohle se mělo stát.

„*Madame* jde Chemin?“

„Pardon?“

„Camino de Santiago. Svatojakubskou cestu.“

To mi znělo povědomě – Svatojakubská cesta, aha, duchovní pouť do Španělska – díky tomu, že jsem kdysi listovala memoáry Shirley

MacLaineové. Pouze jsem nechápala, jak by to mohlo souviset s přívěskem ve tvaru mušle, který se nabízí ve výloze starožitnického krámků uprostřed Francie.

Antikvář zřejmě mé příkypnutí považoval za doklad domněnky, že se chystám vydat po stopách slavné umělkyně.

„Tenhle svatý Jakub vás tam bezpečně dovede, *madame*.“

„Já ale nemám v plánu... Proč? Co má ta cesta společného s mušlí?“

„To je hřebenatka, mušle svatého Jakuba. Symbol té pouti. Svatý Jakub, víte? Santiago.“

„Aha...“

„To mušle zanesly lodku s jeho tělem do Španělska.“

V Bibli tedy ne – aspoň ne v té, kterou jsem četla já. Otáčela jsem tu věčičku v rukou, s očima zavřenýma. Na moment jsem se ponořila do myšlenek a obav, s nimiž jsem zatím neměla čas se vypořádat, až si obchodník odkašlal.

„Kolik stojí?“

„Dvě stě patnáct eur.“

Dolary a eura – to pro mě vyšlo skoro nastejno. A já nikdy neuplatila za šperk víc než sto dolarů.

„Je z konce devatenáctého století,“ upozornil mě. „Zdobená stříbrem a glazovaná. Pravděpodobně patřila někomu z Habsburků na rakousko-uherském trůně.“

„Určitě za to stojí,“ prohlásila jsem, i když jistá jsem si tím dvakrát nebyla. „Bohužel si ji nemůžu dovolit.“ Byla bych jako ti hlupáci, kteří utratí veškeré peníze za nesmysly.

„Ta cesta není drahá. Poutníci mají většinou všechno zadarmo.“

„Ne... *merci*.“

Odložila jsem přívěsek na pult. *Madame* přece nemá v plánu putovat dál než ke Camille. Prodejce se tvářil zklamaně, a přesto mi směsicí francouzštiny a angličtiny poradil, kudy k ní dojdou.

Vlekla jsem kufr do kopce v pevné víře, že jsem si nespletla *à droite* s *tout droit* – tedy „vpravo“ s „rovně“. Mušličku jsem si nedokázala vyhnat z hlavy. Osud promlouvá k těm, kdo jsou ochotni naslouchat.

Když jsem vyšla ze staré čtvrti, vzhledla jsem. Na vršku kopce se nacházel hřbitov a na něm se proti temné večerní obloze rýsovala silueta vzrostlého jilmu. Pod ním nějaký dlouhán táhl něco, co vypadalo jako zmenšenina dobové bryčky. Prapodivný výjev, jenže jediné kolo jeho minipovozu odvádělo lepší práci než zrádné kolečko mého zavazadla, které se právě rozlomilo vejpl.

Můj vrcholový výstup s vozíkem ke hřbitovu a zase zpátky znamenal završení projektu zahájeného před půl rokem, když Cluny plné turistů laskalo slunce a já si dával kávu v Café du Centre.

To, že jsem seděl u venkovního stolku zrovna v okamžiku, kdy ulicí klopýtal ten Holanďan, by se dalo považovat za šťastnou náhodu. To by byl ovšem náhled člověka vnímajícího spíš souhru okolností než to, jak jsme na náhody připravení a jak s nimi naložíme.

„Klopýtal“ je asi přehnaný výraz. Vzhledem k tomu, že mu bylo hodně přes padesát, měl bříško a na zádech nesl golfový vozík, zvládal tu dřinu docela dobře. Z jeho nákladu trčela dvě velká kola, a když mě míjel, bylo zřejmé, proč je ten vergl nepojízdný: jedno bylo zohýbané. Vyskočil jsem a dohnal ho.

„Excusez-moi,“ ozval jsem se. „Vous avez un problème de la roue?“ Máte problém s kolem?

Zavrtěl hlavou, jako by se nevysvětlitelně snažil popřít očividné. Prvotní dojem, že má toho pachtění po krk, se mi potvrdil. Byl celý udýchaný a zpocený, ačkoli toho srpnového dopoledne ještě pořádné horko ani nezačalo.

„Jste Angličan?“ zeptal se – nepříliš taktně, jelikož jsem se tolik snažil zapracovat na přízvuku.

Natáhl jsem k němu ruku. „Martin.“

„Martin,“ opakoval. Hm. Přechod do angličtiny ke sdílnosti nepřispěje.

„A vy?“ opáčil jsem.

„Jsem z Holandska. S cestou nemám problém, to s vozíkem.“

Asi místo *roue* slyšel *rue* – „ulice“. Dál jsme mluvili anglicky a já pochopil, že moje jméno jen bezradně neopakoval, poněvadž se sám

jmenuje Maarten. Brzy se ukázalo i to, že není golfista, nýbrž prostý chodec, a v tom vozíku schraňuje věci. Přenocoval ve stanu na okraji města a teď se snaží najít někoho, kdo by mu ho opravil.

Moc velkou šanci jsem mu nedával. V tomhle městě jistě bez potíží sežene kila čokolády, předražené burgundské nebo suvenýry s motivem opatství, ale žádná opravná se mi nevybavovala. Možná nějakou zřídili v průmyslové zóně, i když tam by takovou dílnu cizinec hledal s velkými obtížemi, a navíc mohla úspěch akce překazit stávka, úřední vyhláška nebo prostá nepřítomnost řemeslníka na pracovišti. Všechny tyhle překážky bývají ve Francii téměř na denním pořádku.

„Asi bych vám to dokázal spravit,“ navrhl jsem.

Pokud odečtu čas na přednášku, zabralo mi to celý den. Tehdy jsem na ENSAM – zdejší elitní Vysoké škole uměleckoprůmyslové – působil sotva pár týdnů, ale už jsem se v Cluny slušně vyznal.

Kolo bylo tak zničené, že jeho oprava nepřicházela v úvahu, a taky konstrukce celého vozíku mi připadala nevalná. Problém upoutal i pár mých studentů a za chvíli začal improvizovaný workshop. V zájmu výuky i v zájmu veřejnosti jsme rozebrali jednu bytelnou kárku s nafukovacími pneumatikami a přivařili její spodek k Maartenovu vozíku. Gumovou rukojeť měl poničenou, a tak jsme místo ní přidali kovovou rýhovanou náhradu. Výsledek by se dal bezesporu nazvat vylepšením. Maarten i náš konstrukční tým v malovaných pláštích zapožovali pro snímek na školní web.

Během toho hemžení jsem Holanďanovi položil i předvídatelnou otázku. „Kam jdeš?“

„Do Santiaga de Compostela. Jdu Camino.“

„Odkud?“

Jedna z mých anglických kolegyně totiž kdysi taky „šla Camino“ a byla na svůj výkon dost hrdá. Jenže pokud mě paměť neklame, zmiňovala se o tom, že vyrážela až z francouzsko-španělské hranice.

Vysvětlil mi, jak to ve skutečnosti je. „Všichni poutníci pochopitelně nevycházejí ze stejného města. V desátém století mohli těžko nastoupit do letadla nebo do vlaku a dát si sraz v nějakém hostelu

v St-Jean-Pied-de-Port. Vyrazili ze svých domovů, tak jako já.“
Doufám, že to slyšíš, Emmo. Příště začneš hezky už v Sheffieldu.

Evropu křižovaly různé poutnické cesty a patřila k nim i Chemin de Cluny, k níž se teď Maarten připojil. Většinou se sbíhaly v podhorském městečku St-Jean-Pied-de-Port u španělské hranice, odkud vedl poslední osmisetkilometrový úsek Camino Francés, tedy Francouzské cesty, kterou absolvovala i Emma. Maarten už měl v daném okamžiku za sebou 790 kilometrů z Maastrichtu.

„A proč ten vozík?“

Poklepal si na kolena. „Poutníci si obvykle nesou věci v batohu, ale to není dobré na jejich klouby ani na záda. Kolikrát už nejsou nejmladší.“

No to se ví. Můj pokus uběhnout ve středním věku Londýnský maraton skončil operací menisku a doporučením, abych se další velké námaze hleděl vyhnout.

„Kdes ho sehnal?“ zajímal jsem se.

„Dal mi ho jeden Američan.“

„A jsi rád, že ho máš? Kromě toho, že mu stávkujou kolečka?“

„Je to krám,“ zamračil se.

S rekonstrukcí verglu jsme skončili v osm večer a já pak Maartenovi nabídl, aby přespal na podlaze mého bytu.

„Zvu tě na večeři,“ dodal jsem, „a ty mi na oplátku povíš, co ten vozík vyvádí.“

„Vždyť jsi ho viděl na vlastní oči. Nijak složitéj model.“

„Ne, potřebuju znát praktické záležitosti. Jak se ti veze, co ti dělá potíže, co bys na něm rád změnil.“

To už se mi v hlavě rodila bobtnal nápad. Vsadil bych se, že dokážu navrhnout mnohem lepší vozítko. Potřeboval jsem si jen v duchu zodpovědět spoustu otázek, než přiložím tužku k výkresu, jelikož důležité je zohlednit požadavky budoucích uživatelů. A jak jsem vždycky opakoval svým studentům, na zadku u stolu člověk nezjistí zhora nic. Musí vyrazit do terénu – ideálně s prototypem – a probádat veškerá úskalí provozu. Ostatně Maarten měl za sebou div ne osm set kilometrů se zařízením, které bylo třeba od základu předělat.

Nakonec jsem se dozvěděl, že se mu na hrbolatých cestách s vozíkem špatně manipulovalo a že utrpení číhalo především na úzkých pěšinách, kde se mu rukojeť v dlani neustále protáčela. Maarten tak musel dávat přednost cyklostezkám, což obnášelo zdolávat nepříjemné úseky hlavních silnic, kde svištělo jedno auto za druhým.

Nad sýrem jsem se ho optal, proč se na pouť vydal. Nejsem věřící, zajímala mě výlučně logistika. Ani Maarten však nebyl bůhvíjak zbožný. Coby úředníka státní správy ho postihlo propouštění a ve svém věku už přestal doufat, že by ještě nějakou práci sehnal. Jeho důvody pro tak strastiplné pěší putování mi připadaly vcelku neurčité, nicméně uznávám, že trasu si zvolil příhodně.

„Dobře značené cesty, voda, hostely, kde se můžeš osprchovat a najíst. A navíc, kdyby sis zlomil nohu nebo tě kleplo, najde tě za chvíli další poutník.“

Do mého bytu to bylo z centra jen pár stovek kroků. Bydlel jsem tam díky Jimu Hannovi, přistěhovalci z New Yorku, který se do Cluny kdysi přišel. Jeho manželství s Francouzskou sice ztroskotalo, jenže to už měli dceru, která ho k téhle zemi dlouhodobě připoutala.

Jim mi do pronájmu obstaral i dvě staromódní křesla, ve kterých jsme se teď s Maartenem usadili a nalili si *eau de vie de prune*. Burgundskou verzi slivovice jsem poprvé ochutnal až tady, avšak po prvním setkání, kdy jsem v ní horečně utápěl své stesky, jsem si na tuhle společnost rychle zvykl.

„Rodinu nemáš?“ zeptal jsem se.

Zavrtěl hlavou. „Partner mi umřel. Co ty?“

„V Sheffieldu mám dceru. Je jí sedmnáct.“

Se Sarou jsme si přitom zřídkakdy vyměnili esemesku. Moc si přála, abych z domova neodcházel, ale nakonec nevyhnutelně zabředla do mých sporů s Julií. A tak se stalo, že strávila půlku puberty váháním, ke komu má blíž a s kým by měla zůstat, komu v našich konfliktech stranit. Uvědomoval jsem si moc dobře, jaké škody dokážou rozcházející se rodiče na dospívajícím potomkovi napáchat.

„A co podnikneš, až dorazíš do cíle?“

„Právě proto jsem na cestě. Abych si to rozmyslel.“

„A zatím pořád netušíš?“

„Ještě mám spoustu času. Jestli ani v Santiagu nebudu vědět, můžu o tom dumat cestou domů.“

Příští ráno jsem sledoval, jak Maarten táhne svůj vozík z ENSAM s odhodláním pokračovat v Caminu. Po kočíčích hlavách se mu jelo těžko – a já už svědomitě promýšlel prodloužení rukojeti pro potřeby britské Pennine Way, americké Apalačské stezky i pro všechny ty tisícovky poutníků mířících do Santiaga.

Navrhnout lepší konstrukci bylo celkem lehké. Už jen širší a silnější kolečka pohyb vozíku usnadní a jejich pružné připojení zlepší jeho jízdní vlastnosti v nepevném terénu. Jenže mně šlo o radikálnější změnu.

Potřebné řešení velelo využít znalosti, které mě na téhle vysoké škole živí.

„Takže jsme uvázli na mrtvém bodě,“ shrnul jsem situaci čtveřici studentů, která se mnou zůstala po přednášce. „Čím by se dalo podpořit myšlení mladých novátorů?“

„Pivkem.“

„Sem tam rozhodně. Jen neříkejte rodičům, že to máte ode mě. A dál?“

Přihlásila se Pascale ve svém plášti s malůvkami ve stylu *anime*. „Doktore Edene, můžeme třeba posunovat hranice. Vztáhnout parametry až k mezním hodnotám.“

„No pokračujte. S jakými parametry by se dalo pohnout?“

„S rozvorem?“

„A jaké mezní hodnoty máte na mysli?“

„Nekonečno a nulu. Tedy nulovou vzdálenost mezi koly. Prostě to osadíme jediným kolečkem. Ale –“

„Co jste říkala...?“

„Jediným kolečkem.“

„Ne, potom.“

„Ale.“ Smích v posluchárně.

„Naším úkolem není najít důvody, proč Pascalin nápad zavrhnout,“ zdůraznil jsem, „ale způsoby, jak by se dal realizovat.“

„Jestli je problém čistě ve stabilitě, přidáme další rukojeť. Hračka.“

Výsledek se podobal spíš rikšám nebo koleskám z klusáckých dostihů než golfovým vozíkům, avšak najednou se s tím vehiklem manévrovalo daleko líp. Jediné kolo vozíku umožňovalo důmyslný systém jeho závěsu. Bylo působivé pozorovat to vylepšení v akci a kochat se tím, jak se kolo zvedá a přesně kopíruje terénní nerovnosti.

Popruh, který se dal upnout kolem pasu, sice potvrzoval dojem člověka v roli mezka, zato uživateli uvolnil ruce, což mu umožňovalo chopit se hůlek, s nimiž poutníci tak rádi chodili. Maarten mě ještě upozornil na potíže se zdoláváním potoků a plotů, takže jsem konstrukci vybavil druhým popruhem. S pomocí obou si případně poutník mohl hodit vozík nakrátko na záda a přes překážku ho přenést.

Od samého začátku jsem hledal i investora projektu. Po mnoha e-mailech se mi podařilo vzbudit zájem jistého čínského podnikavce a dvou velkoobchodů s turistickým vybavením, jednoho z Německa a jednoho z Francie. V květnu prý přijedou na pařížský veletrh, nicméně už teď se dali slyšet, že jim prohlídka prototypu nestačí. Požadovali po mně důkazy, že vynález vydrží dlouhou cestu. Francouzský zájemce chtěl mít navíc jistotu, že si vozík poradí s podmínkami putování po jeho vlasti, které jsou – jako pro domorodce všechno francouzské – naprosto jedinečné. Takový funkční test jsem však nedokázal žádnému spolupracovníkovi uhradit.

Převaloval jsem si ten problém v hlavě asi týden, ale pořád mi z toho vycházelo totéž. Moje učitelská smlouva vyprší v půli února. Bude načase se posunout, začít dělat něco pořádného, co by mě finančně postavilo na nohy. Tenhle vozík symbolizoval nejlepší šanci, jaká se mi namanula. A osobou nejpříhodněji vybavenou pro jeho vyzkoušení, osobou schopnou ho za pochodu opravovat a vylepšovat, a tím sbírat cenné údaje pro další domluvu s investory, jsem jediné a pouze já.

Půjdu Camino rovnou odtud z Cluny, potáhnu ten vozík devatenáct set kilometrů přes francouzské a španělské území, budu fotit, natáčet a psát blog, abych o výrobek vzbudil zájem. Do Santiaga se musím dostat nejpozději 11. května. Pak budu mít dva dny na to, abych se vrátil do Francie a stihl veletrh. Pokud vyrazím na cestu hned, jak mi ve škole skončí smlouva, a urazím pětadvacet kilometrů denně, měl bych mít ještě týdenní rezervu.

Pravda, zima nebyla na začátek takové cesty zrovna ideální. Hostely na dvoutýdenní trase mezi Cluny a Le Puy budou asi ještě zavřené a trasa přes Francouzské středohoří jistojistě zapadala sněhem, takže mi nezbude než jít po silnici.

Úspory mi dovolovaly utratit stoeurovku denně, což stačí na prosté ubytování a nenáročné jídlo. Hlavně jsem se snažil zapudit obavy z toho, že až se vrátím do Paříže a objevím se na veletrhu, budu zase švorc.

Nechtělo se mi z Cluny odejít. Zdejší škola i studenti ke mně byli vstřícní, ačkoli nutno uznat, že jsme se nepotkali v nejšťastnějším údobí mého života.

Vystoupal jsem k místnímu hřbitovu. Kdesi jsem četl, že podle francouzských zákonů musí být na místech posledního odpočinku pitná voda. A taky že ano – hned za bránou jsem objevil kohoutek označený *eau potable*. Když jsem s ním zkusil otočit, skropila mé holé nohy sprška.

Ze hřbitova se mi naskytl nejbáječnější výhled na město a já strávil pěkných pár minut tím, že jsem si prohlížel okolní pole a snažil se v mženi a houstnoucím soumraku rozeznat trasu příští cesty.

Než jsem dorazila na Camillinu adresu na kraji města, se zmrzačeným kufrem, který jsem za sebou vlekla jako chcíplostinu, pořádně se rozpršelo. Na příjezdovou cestu zajel kombík. Ze sedadla spolujezdce vyskočila žena a přibouchla dvířka. Víčka měla natřená blankytnými stíny a lak na nehty byl ve stejném odstínu. Upnuté džíny, vršek, který navzdory únorovému počasí odhaloval břicho, vysoké šněrovací boty – to musí být Camille. Až na to, že by to byla Camille ještě mladší než v dobách, kdy jsme se seznámily. Takže mám nejspíš tu čest s její dcerou Océane. Vypadalo to, že už je dospělá, byť jen do chvíle, než otevřela pusu a začala vřískat na muže vystupujícího z řidičovy strany auta.

Nerozuměla jsem ani slovo, i když to ani nebylo zapotřebí. Dívka se prudce otočila a rozběhla se k domovním dveřím.

Muž se na mě sklesle podíval a pokrčil rameny. Její otec? Nedomůhla jsem si vybavit, jak se vlastně jmenuje. Než stačil znovu nastoupit, vyřítla se z domu starší verze Océane a zasypala ho dalšími nadávkami. Tahle už byla v mém věku: hubená, jak bývají Francouzky ve filmech, s černými vlasy lehce uličnického střihu, v mokasínech, s cigaretou v ruce. Camille. Když řidič začal couvat, zabušila mu na střechu. Vzápětí se stejně jako dcera otočila a prohnala se kolem mě. O vteřinu později strnula v půli kroku a otočila se s rukou v bok.

„Camille,“ oslovila jsem ji. „To jsem já, Zoe.“

Dívala se na mě jako na Marťanku. Což jsem asi byla. A navíc promočená. Zřejmě jsem jí měla předem zavolat.

„Panebože! Já myslela, že přijedeš až zítra! Pojď honem dovnitř.“

Objala mě a políbila. Potom se do mě zavěsila a vedla mě přes práh.

Televize řvala na plné pecky. Do chodby se vyřítíl zlatý retrívr a zběsile štěkal, když mě hostitelka táhla do kuchyně. „Nechce se